

Zpráva o výsledcích finančních kontrol za rok 2013

Souhrnné zhodnocení výsledků finančních kontrol zajišťovaných orgánem veřejné správy a přiměřenosti a účinnosti zavedeného systému finanční kontroly zahrnuje:

1. zhodnocení výsledků řídicí kontroly podle § 26 a 27 zákona o finanční kontrole (příloha č. 2), výsledků interního auditu podle § 28 a 29 zákona o finanční kontrole (příloha č. 3) a přiměřenosti a účinnosti vnitřního kontrolního systému ve smyslu § 25 zákona o finanční kontrole

a) *Vytváření podmínek pro příznivé kontrolní prostředí v orgánu veřejné správy.*

Strategické záměry a cíle Kraje Vysočina vycházejí z Programu rozvoje Kraje Vysočina a z dalších dlouhodobých koncepcí, strategií, záměrů a zásad v oblasti vzdělávání, zdravotnictví, dopravy, územního plánování, cestovního ruchu, krizového řízení, životního prostředí a informatiky. Tyto materiály jsou vyhodnocovány a aktualizovány. Kontrolní funkci plní také výbory zastupitelstva kraje.

Strategické prostředí krajského úřadu je zářímováno vizí, prioritami krajského úřadu a soustavou strategických cílů, které se prostřednictvím akčních plánů rozpadají na konkrétní měřitelné úkoly pro jednotlivé odbory. Je tak splněna základní podmínka pro fungování vnitřního kontrolního systému, a to je stanovení cílů na strategické úrovni. Jde o systematický proces přijímání, naplňování, sledování a vyhodnocování strategických cílů úřadu za využití Portálu strategického řízení. Kontrolní prostředí pozitivně ovlivňují zejména strategické cíle působící na hospodárné, efektivní a účelné využívání veřejných prostředků, na sledování provozních ukazatelů a také na naplňování přijatého etického kodexu úřadu.

Základní rámec pro kontrolní prostředí na krajském úřadu vytváří organizační řád Krajského úřadu Kraje Vysočina, který vymezuje a odděluje odpovědnosti a pravomoce jednotlivých útvarů úřadu. Organizační řád je dále aplikován prostřednictvím pracovních náplní jednotlivých zaměstnanců. Odpovědní zaměstnanci mají pověření ke kontrole a přezkušování účetních dokladů na pozicích příkazce operace, správce rozpočtu, hlavní účetní, čímž je nastaveno oprávnění a odpovědnost konkrétních osob za příslušné operace.

Zavedená praxe preferuje spíše obecné formulace odpovědností a pravomocí jednotlivých útvarů a účastníků. Na jedné straně je tento přístup jednodušší a operativnější při změnách, na druhou stranu s sebou přináší nejednoznačnosti, složitější vymahatelnost, obtížnější přenositelnost agendy a složitější orientaci nových účastníků a externích pozorovatelů.

Konkrétní podmínky pro příznivé kontrolní prostředí na Krajském úřadu Kraje Vysočina vytváří oprávnění a povinnosti nastavené ve vnitřních předpisech úřadu, zejména ve:

- směrnici k zajištění kontrolní činnosti,
- směrnici k oběhu a přezkušování účetních dokladů,
- směrnici k provádění pokladních operací,
- směrnici o účtování, oceňování a evidenci majetku a závazků Kraje Vysočina,

- příkazu ředitele k provedení inventarizace,
- příkazu ředitele, kterým se upravuje postup předkládání písemností k podpisu.

Další podmínky ve specifických oblastech upravuje:

- směrnice k užívání a kontrole užívání informačních a komunikačních technologií Kraje Vysočina,
- směrnice o poskytování cestovních náhrad při tuzemských a zahraničních pracovních cestách,
- směrnice o uplatňování daně z přidané hodnoty,
- směrnice upravující evidenci přítomnosti na pracovišti a evidenci pracovní doby,
- směrnice upravující přidělování a užívání mobilních telefonů a SIM karet a další.

Znalost zásad a principů finanční kontroly podporuje modul „Finanční kontrola ve veřejné správě“, kterým prochází v rámci vstupního vzdělávání povinně každý nový zaměstnanec úřadu. Toto vzdělávání krajský úřad zajišťuje i pro zaměstnance obcí II. a III. stupně. Další vzdělávací aktivity jsou zaměřené např. do oblastí nastavení a aplikace kritérií 3E (hospodárnost, efektivnost, účelnost).

Příznivé kontrolní prostředí podporuje i aplikace modelu CAF (Common Assessment Framework) vycházející ze sebehodnocení kvality činnosti úřadu. Implementace modelu CAF probíhá na krajském úřadu od roku 2006.

Kontrolní prostředí uvnitř úřadu ovlivňuje i činnost oddělení vnitřní kontroly, které vykonává dílčí vnitřní kontroly zaměřené na soulad činností zaměstnanců krajského úřadu s právními předpisy a zajišťuje evidenci a podporu procesů při řešení stížností. Jsou vytvořeny vhodné podmínky pro nezávislou a objektivní činnost interního auditu, který hodnotí účinnost systému řízení rizik, řídicí a kontrolní procesy, správu a řízení krajského úřadu a navrhuje opatření ke zdokonalení systému a eliminaci rizik. Kontrolní prostředí směřem k externím subjektům nejvýznamněji formuje činnost odboru kontroly.

b) Systém posuzování závažnosti rizik spojených se zajišťováním stanovených úkolů a schválených cílů orgánu veřejné správy.

Postupy pro řízení rizik jsou na Krajském úřadě Kraje Vysočina systematicky nastaveny od roku 2005 a jsou podpořeny interně vytvořenou softwarovou databází. Vedoucí odborů a samostatných oddělení jsou zodpovědní za pravidelnou aktualizaci rizik v databázi, doplňování nových rizik a dále za navrhování opatření ke snížení či eliminaci rizik.

Řízením rizik se v průběhu roku zabývají příslušní zodpovědní vedoucí zaměstnanci. V rámci manažerské kontroly průběžně identifikují, kvantifikují a realizují opatření k řešení rizik, zejména u běžných, provozních činností. Rizika související s jednotlivými finančními výdajovými a příjmovými případy jsou řízena operativně pověřenými zaměstnanci realizací předběžné, průběžné a následné řídicí kontroly v souladu s ustanoveními zákona o finanční kontrole.

Identifikací potenciálních rizik a navrhováním opatření ke snížení nebo eliminaci těchto rizik se standardně zabývají zaměstnanci oddělení interního auditu při výkonu konkrétních auditních zakázek. Identifikovaná rizika a navrhovaná opatření jsou předmětem závěrečných auditních zpráv. Vedení krajského úřadu může zadávat oddělení interního auditu provedení ad-hoc interních auditů, které jsou zaměřeny zejména na posouzení aktuálních rizik

c) Odpovědnost příslušných vedoucích a ostatních zaměstnanců orgánu veřejné správy.

Pravomoci a odpovědnosti jednotlivých vedoucích a ostatních zaměstnanců jednoznačně vymezuje organizační řád a pracovní náplně. Systém dále dotváří soustava vnitřních předpisů Krajského úřadu Kraje Vysočina.

Povinnosti zaměstnanců kraje a uvolněných členů zastupitelstva kraje, kteří se bezprostředně podílejí na účetních případech od jejich nařízení, přezkoušení a kontrole až po zaúčtování a archivaci účetních dokladů, závazně upravuje směrnice k oběhu a přezkušování účetních dokladů a také interní předpisy orgánů kraje (pravidla rady kraje, zásady zastupitelstva kraje). Jsou vytvořeny standardizované postupy aktualizace a řízení změny těchto dokumentů.

Provádění řídicí kontroly podle zákona o finanční kontrole probíhá na základě pověření konkrétních zaměstnanců funkcemi příkazce operace, správce rozpočtu a hlavní účetní. Souhrn pověření, tzv. „přehled pověření ke kontrole a přezkušování účetních dokladů“, jednoznačně určuje osoby odpovědné za výkon řídicí kontroly a vymezuje rozsah jejich oprávnění (dle příslušných paragrafů a položek v rámci jednotlivých kapitol rozpočtu kraje). Je zajištěna oddělenost funkcí, dodržení zásady čtyř očí, vzájemná zastupitelnost zaměstnanců pověřených výkonem řídicí kontroly, stejně jako pravidelná aktualizace pověření, za kterou je odpovědný odbor ekonomický.

Plnění povinností souvisejících se zajištěním řídicí kontroly podle zákona o finanční kontrole ve veřejné správě pravidelně prověřují zaměstnanci oddělení interního auditu v rámci své auditní činnosti. A to zejména ve smyslu dostatečnosti a funkčnosti nastavení vnitřního kontrolního systému.

d) Zajištění informačních funkcí v rámci systému finanční kontroly zavedeného v orgánu veřejné správy.

Informační funkce systému finanční kontroly se uskutečňuje v rámci předběžné řídicí kontroly a v rámci systému veřejnosprávních kontrol. Konkrétní postupy pro zajištění informační funkce v rámci předběžné řídicí kontroly upravuje zejména směrnice k oběhu a přezkušování účetních dokladů. V rámci systému veřejnosprávních kontrol jsou konkrétní postupy pro plnění informačních funkcí stanoveny směrnicí k zajištění kontrolní činnosti.

Kontrolní činnost krajského úřadu je koordinována prostřednictvím předkládání a schvalování pololetních plánů kontrol jednotlivých odborů a samostatných oddělení, např. v návaznosti na kontrolní zjištění či případné požadavky ze strany ústředních správních úřadů. Vyhodnocení kontrolní činnosti jednotlivých odborů a samostatných oddělení je prováděno v pravidelných pololetních intervalech a předkládáno řediteli krajského úřadu.

Informační podporu pro rozhodovací, ale i kontrolní procesy poskytuje datový sklad. Prostřednictvím datového skladu je možno rychle získat a analyzovat požadované aktuální informace z oblasti ekonomiky a rozpočtování kraje, příspěvkových organizací, provozu krajského úřadu, dotačních titulů, integrovaného záchranného systému apod. Datový sklad tak poskytuje rozsáhlou podporu pro manažerské rozhodování, protože umožňuje aktuální a velmi detailní pohled na jednotlivé veřejné výdaje a příjmy, a to i v agregovaných a předem nastavených i ad hoc analytických pohledech.

Informační funkce interně-auditorské činnosti vychází ze statutu interního auditu. Roční i střednědobé plány interních auditů podléhají schválení ředitele úřadu. Zprávy z vykonaných interních auditů jsou projednávány s vedoucími zaměstnanci auditovaných útvarů a s ředitelem

úřadu. Zprávy jsou také zpřístupněny členům Rady Kraje Vysočina a všem vedoucím odborů a samostatných oddělení. Kromě toho oddělení interního auditu každoročně předkládá řediteli úřadu zprávu o výsledcích interního auditu, která shrnuje všechny provedené auditní zakázky a další aktivity oddělení interního auditu.

e) Zajištění průběžného sledování a prověřování systému finanční kontroly zavedeného v orgánu veřejné správy včetně hodnocení.

Průběžné nezávislé sledování a prověřování systému finanční kontroly zabezpečuje oddělení interního auditu v rámci provádění konkrétních auditních zakázek, zejména interních auditů, ale i poradenských a konzultačních služeb. Pravidelně, jedenkrát ročně, ve zprávě o výsledcích interního auditu hodnotí komplexně dostatečnost a účinnost vnitřního kontrolního systému.

Na průběžném sledování systému finanční kontroly se podílejí také klíčoví účastníci na pozicích příkazce operace, správce rozpočtu a hlavní účetní v rámci výkonu každodenní agendy. Zjištěné nedostatky při výkonu řídicí kontroly jsou povinni písemně oznámit určeným osobám.

Provádění veřejnosprávních kontrol (zejména u příspěvkových organizací a příjemců veřejné finanční podpory) upravuje směrnice k zajištění kontrolní činnosti. Závěry z provedených kontrol, včetně nedostatků a uložených nápravných opatření, se vyhodnocují pravidelně v pololetních intervalech. Souhrn nejčastějších nedostatků z veřejnosprávních kontrol zpracovává odbor kontroly a předává jej vedení úřadu. Vyhodnocení kontrolní činnosti za jednotlivé věcně příslušné odbory koordinuje oddělení vnitřní kontroly, které toto vyhodnocení předkládá řediteli úřadu.

Systém finanční kontroly je prověřován také externími kontrolami a audity. Protokoly z externích kontrol a zprávy z externích auditů provedených na Kraji Vysočina, kdy je kraj kontrolovaný/auditovaný subjekt, včetně případných dokumentů o vypořádání zjištěných nedostatků, jsou soustřeďovány v centrální evidenci na oddělení vnitřní kontroly.

f) Dosahování výsledků při zajišťování činnosti a schválených cílů tohoto orgánu včetně realizace doporučení jednotlivých typů interního auditu.

Dosahování stanovených cílů při zajišťování činnosti Kraje Vysočina a krajského úřadu pravidelně hodnotí orgány kraje (zastupitelstvo, rada, výbory, komise) a vrcholové vedení krajského úřadu. Jsou vytvořeny systémy hodnocení jednotlivců nadřizenými zaměstnanci i hodnocení útvarů ředitelem krajského úřadu a zástupci samosprávy Kraje Vysočina.

Jednou ze skupin cílů jsou cíle strategické. Ty jsou průběžně monitorovány prostřednictvím Portálu strategického řízení úřadu, jsou definovány metriky plnění a periodicky vyhodnocovány na společných poradách vedoucích zaměstnanců krajského úřadu.

Posuzování realizace dílčích cílů a zejména identifikace rizik, která ohrožují jejich dosahování, je předmětem interně-auditorské činnosti. Auditní činnost oddělení interního auditu je členěna následujícím způsobem:

- Ujišťovací zakázky – interní audity, jejichž výstupem je auditní zpráva a podrobná auditní dokumentace.
- Poradenské zakázky – zakázky většího rozsahu s různorodým předmětem (např. účast v pracovních týmech, řízení rizik, ad hoc analýzy zadané vedením KrÚ).
- Konzultační zakázky – jednorázová konzultační činnost, včetně připomínkování předpisů.

Ujišťovací zakázky

V roce 2013 pracovali interní auditoři na těchto interních auditech:

- audit poskytování dotací z Fondu Vysočiny na odboru životního prostředí,
- audit pracovních cest,
- audit Portálu příspěvkových organizací.

Audit poskytování dotací z Fondu Vysočiny na odboru životního prostředí (dále jen „OŽP“) byl zahájen v roce 2012 a ukončen v březnu 2013. Cílem auditu bylo posouzení dodržování právních předpisů a také prověření přiměřenosti a účinnosti vnitřního kontrolního systému v procesu poskytování dotací z Fondu Vysočiny. Prověřováno bylo období od 1. 1. 2011 do 31. 12. 2011 a období věcně související.

V návaznosti na cíl auditu konstatoval auditní tým, že v procesu poskytování dotací z Fondu Vysočiny administrovaných odborem životního prostředí jsou ve velké míře dodržovány všeobecně závazné právní předpisy a vnitřní předpisy. Auditní tým však identifikoval i slabá místa jak v oblasti dodržování legislativy, tak v oblasti přiměřenosti a účinnosti vnitřního kontrolního systému. Celkem identifikoval auditní tým 9 zjištění střední závažnosti a 12 zjištění s nízkým stupněm významnosti.

K předcházení nebo zmírnění rizik navrhl auditní tým celkem 36 doporučení. Nejvýznamnější z nich směřovala ke zvýšení transparentnosti a objektivity při hodnocení žádostí. Mnohá doporučení se týkala Fondu Vysočiny obecně, nikoliv jen programů administrovaných OŽP. Vzhledem k tomu, že pro realizaci řady doporučení byla nutná součinnost samosprávných orgánů Kraje Vysočina, bylo nezbytné projednat před přijetím konkrétních opatření ředitelem úřadu možnosti jejich realizace s členy samosprávy. Na základě výstupů z projednání nejzásadnějších doporučení s členy Rady Kraje Vysočina rozhodl ředitel krajského úřadu o přijetí či nepřijetí konkrétních opatření k odstranění zjištěných nedostatků.

Předmětem auditů pracovních cest provedeného na oddělení hospodářské správy (dále jen „OddHS“) byly procesy související s pracovními cestami zaměstnanců Kraje Vysočina, tj. povolování pracovních cest, jejich vypořádání, přidělování dopravních prostředků. V souvislosti s těmito procesy sledoval auditní tým tři základní cíle – posouzení dodržování právních předpisů, prověření přiměřenosti a účinnosti vnitřního kontrolního systému a naplňování zásad hospodárného, efektivního a účelného využívání dopravních prostředků při pracovních cestách. Auditovaným obdobím bylo období od 1. 5. 2012 do 31. 12. 2012.

V návaznosti na cíle auditu konstatoval auditní tým, že v auditovaných procesech jsou ve značné míře dodržovány právní předpisy. V souvislosti se snahou o zefektivnění chodu úřadu a zjednodušení administrativně náročných procesů však identifikoval auditní tým i slabá místa jak v oblasti dodržování právních předpisů, tak v oblasti přiměřenosti a účinnosti vnitřního kontrolního systému. Rovněž v oblasti hospodárnosti, efektivnosti a účelnosti využívání dopravních prostředků při pracovních cestách spatřil auditní tým jisté rezervy. Celkem identifikoval auditní tým 19 zjištění. Žádnému z nich nepřidělil vysoký stupeň významnosti, 4 zjištění ohodnotil středním a 15 nízkým stupněm významnosti.

K předcházení nebo zmírnění rizik navrhl auditní tým celkem 35 doporučení. Směřovala především do oblasti zvýšení hospodárnosti a efektivnosti při realizaci pracovních cest a k posílení kontrolních mechanismů.

V říjnu 2013 zahájil auditní tým na odboru analýz a podpory řízení audit Portálu příspěvkových organizací za období od 1. 10. 2012 do 3. 2. 2014. Cílem auditu bylo posouzení dodržování právních předpisů a prověření přiměřenosti a účinnosti vnitřního kontrolního systému v procesu administrace a používání Portálu příspěvkových organizací.

Portál příspěvkových organizací se za více než rok své existence stal intenzivně využívaným komunikačním nástrojem mezi zřizovatelem a příspěvkovými organizacemi. Při srovnání s jinými nástroji pro řízení příspěvkových organizací patří k unikátním nástrojům. Svědčí o tom trvalý zájem ostatních zřizovatelů (krajů i měst) o sdílení zkušeností, i časté výzvy k prezentování tohoto nástroje na konferencích dobré praxe.

V návaznosti na cíle auditu došel auditní tým k závěru, že v procesu administrace Portálu příspěvkových organizací a v rámci naplňování práv, povinností a odpovědností zřizovatele při užívání Portálu příspěvkových organizací jsou ve značné míře dodržovány právní předpisy. Sedmi identifikovaným zjištěním přidělil auditní tým pouze nízký stupeň významnosti. K jejich odstranění nebo ke zmírnění jejich důsledků a souvisejících rizik navrhl realizaci 15 doporučení.

Poradenské a konzultační zakázky:

Kromě provádění ujišťovacích zakázek (interních auditů) poskytuje oddělení interního auditu také poradenské a konzultační služby ostatním útvarům krajského úřadu. Oddělení interního auditu je často žádáno o odborný komentář týkající se pracovních postupů, právních a vnitřních předpisů, strategií a dalších záležitostí týkajících se činnosti úřadu.

V roce 2013 poskytli zaměstnanci oddělení interního auditu poradenství a konzultace v těchto oblastech:

- komunikační strategie Kraje Vysočina a Krajského úřadu Kraje Vysočina,
- řízení příspěvkových organizací zřízených Krajem Vysočina,
- centrální evidence dotací (tzv. systém eDotace),
- finanční plánování a interní audit,
- systém řízení rizik na krajském úřadu,
- metodická pomoc obcím a příspěvkovým organizacím,
- péče o zaměstnance
- připomínkování vnitřních předpisů,
- Krajská správa a údržba silnic Vysočiny - plán vzdělávání interního auditora, plán interního auditu, řízení rizik, vnitřní předpisy,
- Nové Město na Moravě – zavádění interního auditu,
- Právní systém Beck,
- Schvalování účetní závěrky.

Předmětem poradenské zakázky Komunikační strategie byla spolupráce OddIA s odborem sekretariátu hejtmána na naplnění strategického cíle P2, který zní: „Do 31. 12. 2012 zpracujeme komunikační strategii Kraje Vysočina a Krajského úřadu Kraje Vysočina a seznámíme s ní zainteresované strany (zaměstnance, RK, ZK, média, spolupracující instituce)“. Pro naplnění tohoto cíle byla sestavena pracovní skupina, jejímž členem je také zástupce OddIA. Komunikační strategie by měla obsahovat část týkající se externí komunikace a část týkající se interní komunikace. OddIA se podílelo na tvorbě interní komunikace. Externí komunikace je ponechána plně v režii odboru sekretariátu hejtmána.

Práce na poradenské zakázce byly zahájeny v roce 2010. V roce 2013 se oddělení interního auditu podílelo na připomínkování konceptu dokumentu komunikační strategie, který zpracoval odbor sekretariátu hejtmána.

Poradenská zakázka Řízení příspěvkových organizací probíhala ve vazbě na projekt Zvýšení kvality řízení Krajského úřadu Kraje Vysočina (Kvalita 09), aktivita č. 2: Řízení příspěvkových organizací. I v roce 2013 pokračovala činnost pracovního týmu pro implementaci principů řízení a zefektivnění a zkvalitnění řízení příspěvkových organizací zřizovatelem. Členem tohoto týmu je i zástupce OddIA.

Cílem aktivity je dosáhnout efektivnějšího řízení činností příspěvkových organizací, zlepšení kvality poskytovaných veřejných statků a služeb, vytvoření nástrojů pro podporu společného efektivního nakupování vybraných služeb a komodit při maximálním využití dostupných zdrojů a jejich alokaci. Prostřednictvím této zakázky napomáhá OddIA k vytvoření a nastavení administrativní a metodické podpory řízení příspěvkových organizací zřizovaných Krajem Vysočina.

V roce 2013 zpracovalo OddIA odborného průvodce pro interní auditory příspěvkových organizací zřizovaných Krajem Vysočina. Jeho cílem je podat základní informace a popsat praktické postupy při zajišťování interně-auditorské činnosti. Je určen pro interní auditory příspěvkových organizací, a to jak pro stávající interní auditory, tak i pro nové interní auditory k jejich jednoduššímu a rychlejšímu zaškolení. Dokument má charakter pracovní pomůcky. Součástí odborného průvodce je také 25 vzorů konkrétních pracovních dokumentů popsaných v textu manuálu.

Poradenská zakázka eDotace souvisí s Centrální evidencí dotací, tzv. systém eDotace, který je na krajském úřadě zaveden od roku 2008. Mezi jeho hlavní cíle patří zjednodušit proces podávání žádostí o dotace, vytvořit základ pro sjednocení dotačních postupů Kraje Vysočina a založit jednu centrální evidenci dotací, která bude poskytovat jednotný a spolehlivý přehled o všech dotačních titulech a darech.

V roce 2013 bylo oddělení interního auditu zapojeno do činnosti pracovní skupiny, která se věnuje správě a rozvoji systému eDotace. Zástupce oddělení se účastnil pravidelných schůzek této skupiny. Podílel se také na připomínkování dokumentů souvisejících se schvalováním žádostí o dotace. V rámci poradenské služby využilo oddělení interního auditu rovněž zkušeností získaných z práce na ujišťovacích zakázkách v oblasti poskytování dotací.

Další poradenská zakázka nesla název Finanční plánování a interní audit. Na základě požadavku Ministerstva vnitra ČR (dále jen „MV“), jako zprostředkujícího subjektu pro část Operačního programu Lidské zdroje a zaměstnanost (dále jen „OPLZZ“) se oddělení interního auditu podílelo na zpracování podkladů sloužících k určení absorpční kapacity a připravenosti projektových záměrů za Kraj Vysočina. Následně vyhlásilo MV výzvu C4 s názvem „Zvýšení kvality řízení a optimalizace chodu úřadů v územní veřejné správě“.

Oddělení interního auditu zahájilo přípravné práce na zpracování projektu „Zefektivnění činnosti interního auditu v Kraji Vysočina“, jehož výstupem mělo být nezávislé zhodnocení činnosti a procesu interního auditu krajského úřadu a příspěvkových organizací kraje se zřízeným interním auditem. Výstupem měly být také školení a vzdělávací kurzy pro zaměstnance Kraje Vysočina, interní auditory obcí a příspěvkových organizací Kraje Vysočina a vedoucí orgánů veřejné správy na území Kraje Vysočina.

V rámci příprav se zástupce oddělení interního auditu zúčastnil jednání na MV a také semináře pro žadatele. Oproti předchozím výzvám v rámci OPLZZ byly nastaveny nové podmínky, jejichž naplnění by bylo pro oddělení interního auditu velmi problematické. Z jednání se zástupci MV navíc vyplynulo, že nelze realizovat aktivity, které měly být hlavním výstupem z projektu. Z těchto důvodů se OddIA se souhlasem ředitele krajského úřadu rozhodlo v projektových přípravách dále nepokračovat.

Systém řízení rizik na KrÚ je formálně nastaven od poloviny roku 2005. K evidenci a řízení rizik identifikovaných vedoucími zaměstnanci slouží Databáze řízení rizik a také Portál řízení rizik, který je součástí Portálu strategického řízení. OddIA zabezpečuje věcnou správu katalogu rizik a metodickou podporu ostatních uživatelů.

V roce 2013 zpracovalo OddIA roční zprávu o řízení rizik na KrÚ. V té doporučuje provést důkladnou revizi databáze řízení rizik tak, aby nesloužila pouze jako formální prostředek pro řízení rizik. Analýza rizik zavedených v databázi byla jedním z podkladů pro sestavení auditu universe. Ten slouží jako podklad pro sestavení střednědobého plánu interního auditu.

V rámci poradenské zakázky Metodická pomoc obcím a příspěvkovým organizacím uspořádalo v listopadu 2013 oddělení interního auditu poradu Pracovní skupiny interních auditorů Kraje Vysočina. Skupina se skládá z interních auditorů Krajského úřadu Kraje Vysočina, ze sedmi příspěvkových organizací zřizovaných Krajem Vysočina, ve kterých je zřízena funkce interního auditu, a z auditorů šesti obcí na území kraje.

OddIA seznámilo ostatní auditory s aktuálními informacemi o právních předpisech v oblasti interního auditu. Především s návrhem zákona o řídicím a kontrolním systému ve veřejné správě, ke kterému Kraj Vysočina uplatnil řadu zásadních připomínek. Po představení ročního plánu interního auditu krajského úřadu na rok 2013, včetně způsobu jeho sestavování, proběhla debata a vzájemná výměna informací o ročních plánech ostatních členů pracovní skupiny. Dalším tématem porady byla případová studie konkrétního auditu. Při té si všichni zúčastnění ve zjednodušené formě vyzkoušeli provedení auditu od jeho začátku až po prezentaci jeho výstupů. S vlastním společným tématem vystoupili také auditori z Krajské správy a údržby silnic Vysočiny a z Nemocnice Jihlava. Prezentovali své prvotní zkušenosti v oblasti mezioborové spolupráce interního auditu.

Poradenská zakázka Péče o zaměstnance souvisí se strategickým cílem krajského úřadu P5, který zní: „Do konce roku 2011 obhájíme titul „Podnik podporující zdraví II. stupně“, příp. dosáhneme vyššího stupně. Každoročně budeme realizovat minimálně dvě akce na podporu zdraví zaměstnanců nebo sladování rodinného a pracovního života zaměstnanců.“ Zaměstnanec oddělení interního auditu se jako člen pracovní skupiny zabýval zajištěním aktivit, které postihují tři hlavní oblasti: rovné příležitosti, fyzické a psychické zdraví zaměstnanců a sladování jejich osobního a pracovního života.

V roce 2013 byla poskytována konzultační činnost především v oblasti připomínkování vnitřních předpisů. Oddělení interního auditu vyjádřilo své připomínky k 13 dokumentům, např. ke směrnici o oběhu účetních dokladů, k docházce, k poskytování cestovních náhrad, k autoprovozu, k úpravě dokumentů z Fondu Vysočiny, k pravidlům Rady Kraje Vysočina a zásadám Zastupitelstva Kraje Vysočina apod. Převážná část připomínek oddělení interního auditu bývá v rámci připomínkového řízení akceptována.

Oddělení interního auditu se také významně podílelo na připomínkování návrhu zákona o řídicím a kontrolním systému ve veřejné správě, který by měl nahradit současně platný zákon o finanční kontrole ve veřejné správě. Kraj Vysočina uplatnil celkem 81 připomínek, z nichž se značná část týkala právě interního auditu. Uplatněné připomínky byly v převážné většině akceptovány nebo vypořádány.

V rámci konzultační a metodické činnosti poskytuje OddIA odbornou pomoc nejen útvarům KrÚ, ale také příspěvkovým organizacím Kraje Vysočina a externím subjektům, především obcím Kraje Vysočina, které mají zřízenou funkci interního auditu. V roce 2013 poskytlo oddělení interního auditu konzultaci internímu auditorovi Krajské správy a údržby silnic Vysočiny, příspěvkové organizace. Předmětem konzultace bylo poskytnutí informací o plánech vzdělávání a plánech interního auditu, řízení rizik a o vnitřních předpisech.

V souvislosti se zavedením interního auditu v Novém Městě na Moravě se uskutečnilo pracovní jednání s novým interním auditorem. Účelem jednání bylo poskytnutí základních informací o postupech při zajišťování interně-auditorské činnosti a vzorových dokumentů při provádění ujišťovacích zakázek.

Jedna z konzultací se zabývala využitím právního systému. V červnu 2013 se na Kraj Vysočina obrátil zástupce společnosti Nakladatelství CH Beck s nabídkou využití právního systému Beck on-line. Oddělení právní a krajského živnostenského úřadu provedlo monitoring, jehož cílem bylo zmapovat problematiku potřebnosti a využitelnosti právního informačního systému u příspěvkových organizací a dále proběhlo testování systému i v rámci krajského úřadu.

Do testování se zapojilo i oddělení interního auditu, které doporučilo zachovat stávající právní informační systém. K uvedenému doporučení vedlo OddIA porovnání ASPI s nabízeným systémem Beck on-line, který se jevil jako uživatelsky méně přívětivý, obsahoval literaturu výhradně právního zaměření a dále obsahoval některé další nesrovnalosti (např. nepromítnutí ustanovení prováděcího předpisu do novelizovaného předpisu). V návaznosti na výsledky monitoringu a testování rozhodla Rada Kraje Vysočina zachovat stávající právní informační systém a rozšířit jeho využití i pro příspěvkové organizace zřizované Krajem Vysočina.

K 1. 8. 2013 nabyla účinnosti vyhláška č. 220/2013 Sb., o požadavcích na schvalování účetních závěrek některých vybraných účetních jednotek. Oddělení interního auditu poskytlo řediteli KrÚ konzultaci o novém postupu při schvalování účetní závěrky. Shrnulo základní součásti podkladů ke schválení účetní závěrky a také schvalovatele v případě kraje a v případě jeho příspěvkové organizace.

2. zhodnocení výsledků veřejnosprávních kontrol vykonávaných podle § 7 odst. 2, 8, 9 a 11 zákona o finanční kontrole včetně zhodnocení přiměřenosti a účinnosti zavedeného systému této kontroly

a. národních prostředků (příloha č. 4)

Veřejnosprávní kontroly na místě byly v roce 2013 vykonávány všemi odpovědnými zaměstnanci podle jejich působností a odpovědností a v souladu se zákonem o finanční kontrole a vnitřní směrnici k zajištění kontrolní činnosti, a to na základě pololetních plánů kontrolní činnosti, dále na podnět vedení kraje, ostatních orgánů veřejné správy a rovněž na základě informací uvedených ve stížnostech právnických a fyzických osob.

Předběžné veřejnosprávní kontroly byly pravidelně vykonávány před vynaložením veřejných výdajů při posuzování žádostí jednotlivých žadatelů o veřejnou finanční podporu z rozpočtu kraje a fondu kraje - Fondu Vysočiny. Vykonávány byly převážně administrativní veřejnosprávní kontroly, v případě zjištění nejasností nebo rizik byla jednotlivými odbory krajského úřadu výjimečně prováděna kontrola na místě u žadatelů o veřejnou finanční podporu.

Průběžné veřejnosprávní kontroly byly zaměřeny zejména na dodržování stanovených podmínek a postupů při uskutečňování, vypořádávání a vyúčtování schválených operací, na včasnost a přesnost záznamů o nakládání s veřejnými prostředky a o uskutečňovaných operacích. V průběhu roku 2013 byly průběžné veřejnosprávní administrativní kontroly vykonávány u všech smluvně poskytnutých podpor z rozpočtu kraje a fondu kraje, a to formou ověření správnosti závěrečné zprávy a vyúčtování akcí v rámci jednotlivých dotačních titulů.

Průběžné veřejnosprávní kontroly *na místě* byly vykonávány odpovědnými zaměstnanci administrátora podpory v souladu s plány kontrolní činnosti jednotlivých odborů krajského úřadu u příjemců veřejných finančních podpor poskytnutých z rozpočtu kraje a fondu kraje. Příslušnými odvětvovými odbory byly též prováděny kontroly hospodaření příspěvkových organizací zřizovaných krajem v resortu školství, sociálních věcí, zdravotnictví, dopravy, kultury a cestovního ruchu. V roce 2013 bylo u příspěvkových organizací kraje provedeno celkem 15 průběžných veřejnosprávních kontrol hospodaření s veřejnými prostředky a zřizovatelským odborem i 2 kontroly plnění opatření přijatých na základě zjištění nedostatků předchozími kontrolami.

Následných veřejnosprávních kontrol bylo u příspěvkových organizací zřizovaných krajem v resortech školství, zdravotnictví, sociálních věcí, doprava a kultura v roce 2013 provedeno celkem 28, z toho bylo 21 kontrol zaměřeno na ověření hospodaření s veřejnými prostředky

a 7 kontrol na plnění opatření přijatých příspěvkovými organizacemi na základě předchozích kontrol.

U příspěvkových organizací kraje byly kontroly zaměřeny na dodržování právních předpisů, schválených rozpočtů a pokynů zřizovatele a na ověření údajů o hospodaření s veřejnými prostředky, tzn. na věrné zobrazení zdrojů, stavu a pohybu veřejných prostředků, a na to, zda tyto údaje odpovídají skutečným rozhodným pro uskutečnění veřejných příjmů, výdajů a nakládání s veřejnými prostředky.

V roce 2013 jsme kontroly hospodaření nadále zaměřili s větším důrazem na funkčnost a účinnost vnitřního kontrolního systému v organizacích. V minulých letech se jako přínosné osvědčilo zaměřit kontroly nejen na hospodaření jako celek, ale na jednu až dvě oblasti hospodaření s hlubším ověřením skutečností a souvislostí. V loňském roce jsme v tomto přístupu pokračovali a zaměřili jsme tematické kontroly u nemocnic na oblast hospodaření se zaměřením na inventarizaci a vnitřní kontrolní systém v oblasti majetku.

Provedenými veřejnosprávními kontrolami bylo zjištěno nedodržování některých obecně závazných právních předpisů, zejména v oblasti účetnictví (nesprávné postupy účtování, nedostatečná nebo chybná evidence majetku), nakládání s majetkem, smluvních vztahů, hospodaření s fondy a vnitřních norem příspěvkových organizací. Permanentně jsme zjišťovali velké problémy organizací s dodržením vyhlášky o inventarizaci majetku, zejména naplněním všech inventarizačních činností a průkaznosti postupů v rámci inventarizačních činností. Zjištěnými nedostatky byl zkreslen stav majetku a výsledek hospodaření v účetních závěrkách, resp. byly zjišťovány závažné nedostatky bez vlivu na účetní závěrku. Zejména v nastavení a funkčnosti kontrolních systémů byly u řady organizací zjišťovány významné nedostatky a rizika.

Na základě zjištěných nedostatků byla vždy vyžadována opatření k jejich odstranění. Plnění těchto opatření bylo odborem kontroly ověřováno v průběhu roku 2013 u vybraného vzorku těch příspěvkových organizací, u kterých byly předchozími veřejnosprávními kontrolami zjištěny nejzávažnější nedostatky. Tento výběr vzorku ke kontrole plnění opatření se osvědčil již v předchozích letech.

Protokoly z provedených následných kontrol u organizací jsou v souladu s vnitřním předpisem předávány společně s přijatými opatřeními zřizovatelským odborům k dalšímu využití v metodice a vedení organizací.

Porušení rozpočtové kázně bylo zjištěno v loňském roce následnými veřejnosprávními kontrolami u 6 příspěvkových organizací, z toho třem organizacím byl uložen odvod radou kraje na počátku roku 2014. Organizace se dopustily porušení rozpočtové kázně použitím provozních prostředků na pořízení dlouhodobého majetku a naopak použitím investičních prostředků na provoz, dále použitím příspěvku na provoz v rozporu s účelem, neoprávněným použitím FKSP a vyšším přidělem do FKSP. Žádosti jedné organizace o prominutí odvodu Rada Kraje Vysočina vyhověla.

U příjemců veřejných finančních podpor poskytnutých z rozpočtu Kraje Vysočina a z Fondu Vysočiny bylo provedeno celkem 89 následných kontrol. Byly zaměřeny na ověření dodržení smluvních podmínek poskytnutí podpor po ukončení realizace a závěrečném vyúčtování akcí. V tomto počtu je zahrnuto i 5 kontrol provedených u soukromých škol, kterým jsou poskytovány Krajem Vysočina veřejné finanční podpory v souladu se školským zákonem, a je plněna povinnost kontroly jejich použití daná též školským zákonem.

Porušení rozpočtové kázně bylo zjištěno u 7 příjemců a na základě rozhodnutí Krajského úřadu Kraje Vysočina jim byl uložen odvod za porušení rozpočtové kázně z důvodu nedodržení smluvních podmínek. V 5 případech bylo následně vyměřeno penále z odvodu za porušení

rozpočtové kázně. Orgány kraje ve 2 případech rozhodly o prominutí odvodu a ve 4 případech o prominutí penále z odvodu za porušení rozpočtové kázně.

V roce 2013 byly následné veřejnosprávní kontroly zajišťovány 7 pracovníky odboru kontroly. Tento počet zaměstnanců je již dlouhodobě neměnný. Vzhledem k velkému počtu zřizovaných příspěvkových organizací kraje (k 31. 12. 2013 celkem 118 organizací) je tudíž mnohdy problematické zajistit obecně požadovanou periodicitu provádění následných kontrol hospodaření těchto příspěvkových organizací.

V roce 2013 bylo jedno kontrolní zjištění z následné veřejnosprávní kontroly předáno k dalšímu řízení podle zvláštních právních předpisů. V souladu s § 22 odst. 6 zákona č. 320/2001 Sb., o finanční kontrole byla Ministerstvu financí ČR poskytnuta informace o tomto závažném zjištění.

b. zahraničních prostředků (příloha č. 5)

V roce 2013 nebyla Krajem Vysočina provedena žádná veřejnosprávní kontrola u předstrukturálních fondů.

Ze strukturálních fondů čerpal Kraj Vysočina finanční prostředky prostřednictvím šesti grantových schémat v programovacím období 2004 – 2006, z toho 5 grantových schémat bylo realizováno prostřednictvím Společného regionálního operačního programu a 1 grantové schéma prostřednictvím Operačního programu rozvoje lidských zdrojů. Grantová schémata byla ukončena, v roce 2013 již tedy veřejnosprávní kontroly nebyly prováděny.

V rámci programovacího období 2007 – 2013 byly Řídícím orgánem Operačního programu Vzdělávání pro konkurenceschopnost Kraji Vysočina v rámci prioritní osy 1 a prioritní osy 3 schváleny čtyři globální granty ve čtyřech oblastech podpory. S řídicím orgánem, Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy, uzavřel kraj Dohodu o spolupráci, na základě které zabezpečuje realizaci tohoto operačního programu jako zprostředkující subjekt.

V roce 2013 bylo v rámci těchto grantů provedeno celkem 33 průběžných veřejnosprávních kontrol na místě, z toho:

- v oblasti podpory 1.1. celkem 8 kontrol
- v oblasti podpory 1.2. celkem 7 kontrol
- v oblasti podpory 1.3. celkem 8 kontrol
- v oblasti podpory 3.2. celkem 10 kontrol.

Administrativními veřejnosprávními kontrolami a průběžnými veřejnosprávními kontrolami na místě bylo v roce 2013 zjištěno celkem 156 případů porušení rozpočtové kázně.

Kraj realizuje také několik projektů v oblasti sociálních služeb. V souladu s rozhodnutím o poskytnutí dotace provedl kraj v roce 2013 celkem 34 průběžných veřejnosprávních kontrol v rámci projektu „Podpora vybraných sociálních služeb na území kraje Vysočina individuální projekt“ u poskytovatelů jednotlivých sociálních služeb. Projekt je realizován v rámci Operačního programu Lidské zdroje a zaměstnanost. Předmětem kontrol bylo plnění podmínek vyplývajících ze smlouvy o zajištění sociálních služeb.

V roce 2013 nedošlo k žádným kontrolním zjištěním, předaným k dalšímu řízení podle zvláštních právních předpisů. V souladu s § 22 odst. 6 zákona č. 320/2001 Sb., o finanční kontrole, byla v 5 případech Ministerstvu financí ČR poskytnuta informace o závažných zjištěních z finančních kontrol.

3. Hlavní nedostatky, které v hodnoceném období zásadním způsobem nepříznivě ovlivnily činnost orgánu veřejné správy včetně stručné charakteristiky jejich příčin

Nedostatky, které by podstatně ohrozily nebo znemožnily plnění hlavních úkolů při zajišťování schválených cílů orgánu veřejné správy, a které by měly významný vliv na řádnou správu a řízení hospodaření s veřejnými prostředky, nebyly v hodnoceném období identifikovány. Problémové oblasti byly průběžně řešeny v souladu s rozhodnutími orgánů kraje (Rady Kraje Vysočina a Zastupitelstva Kraje Vysočina) nebo rozhodnutím vedení krajského úřadu.

4. Informace o finančních kontrolách vykonaných podle vyhlášených mezinárodních smluv, kterými je Česká republika vázána a o jejich výsledcích, které poskytly mezinárodním organizacím na základě jejich vyžádání (§ 24 odst. 5 zákona)

V průběhu roku 2013 nebyla na Krajském úřadu Kraje Vysočina provedena žádná finanční kontrola podle vyhlášených mezinárodních smluv.

5. Přehled a charakteristika opatření přijatých ředitelem Krajského úřadu Kraje Vysočina

Řízení provozní a finanční činnosti úřadu a účinné fungování vnitřního kontrolního systému bylo v průběhu roku 2013 zlepšováno např. následujícími opatřeními:

- vyhodnocování plnění strategických cílů krajského úřadu za uplynulé období,
- aktualizace interních předpisů,
- akceptování a realizace doporučení z vykonaných interních auditů,
- vzdělávání zaměstnanců krajského úřadu v oblasti finanční kontroly v rámci vstupního vzdělávání,
- podpora zvyšování odbornosti a profesionálního vystupování zaměstnanců,
- aktualizace pověření ke kontrole a přezkušování účetních dokladů,
- aktualizace databáze řízení rizik,
- podpora dalšího rozvoje analytického nástroje datový sklad, především v oblasti sledování ekonomiky úřadu a příspěvkových organizací.

K průběžnému sledování řešených problémů slouží systém evidence úkolů v rámci porad na jednotlivých úrovních řízení (porady grémia ředitele, porady grémia ředitele s vedoucími odborů a samostatných oddělení, porady jednotlivých sekcí a porady odborů). Obdobná evidence se používá pro sledování a kontrolu plnění úkolů vyplývajících z usnesení rady a zastupitelstva kraje. Jako další nástroj k řešení různých problémů je využívána možnost jmenování pracovních týmů ředitelem úřadu.

6. Souhrnné zhodnocení

Kraj Vysočina naplňuje principy řádné správy veřejných prostředků. Orgány kraje a ředitel krajského úřadu dostatečně vymezili pravomoce a odpovědnosti jednotlivých vedoucích a ostatních zaměstnanců směřující k naplnění těchto principů. Finanční kontrola je nadále nedílnou součástí finančního řízení, kontrolní činnost probíhá v souladu s platnými právními předpisy, útvary zabývající se finanční kontrolou mohou proto poskytovat dostatečnou míru

nezávislého ujištění o přiměřenosti a účinnosti vnitřních kontrolních mechanismů. Krajský úřad si trvale klade za cíl udržitelný a kvalitní výkon veřejné správy v souladu s kritérii hospodárnosti, efektivnosti a účelnosti.

Povinnost předložit každoročně zprávu o výsledcích finančních kontrol je zákonem o finanční kontrole stanovena také obcím a příspěvkovým organizacím jako orgánům veřejné správy. Obce na tuto zákonnou povinnost byly písemně upozorněny dopisem ředitele krajského úřadu, ve kterém byly uvedeny i odkazy na manuály a návody na zpracování zpráv o výsledcích finančních kontrol.

V Kraji Vysočina bylo k 31. 12. 2013 celkem 704 obcí. Z tohoto počtu 22 obcí (tj. 3 %), i přes výše uvedené připomenutí zákonné povinnosti, zprávu o výsledcích finančních kontrol za rok 2013 nezaslalo. Z předložených zpráv o výsledcích finančních kontrol bylo pouze 49 zpráv (tj. 7 %) podáno elektronicky prostřednictvím Modulu ročních zpráv. Tato skutečnost přináší vysokou administrativní náročnost při zpracování a zadávání údajů z ručně vyhotovených zpráv do informačního systému.

Všech 118 příspěvkových organizací zřízených Krajem Vysočina k 31. 12. 2013 podalo zprávu o výsledcích finančních kontrol elektronicky.

Zpracovali:

Ing. Eva Janoušková
ředitelka Sekce ekonomiky a podpory – zástupce ředitele

Ing. Michal Ňachaj
vedoucí odboru kontroly

Ing. Iva Ďásková
vedoucí oddělení veřejnosprávní kontroly

Ing. Kateřina Tesařová
vedoucí oddělení interního auditu

V Jihlavě dne 4. 3. 2014

Schválil:

Mgr. Ing. Zdeněk Kadlec, dr. h. c.
ředitel Krajského úřadu Kraje Vysočina